

¹סנפדרין ק"י ע"א, אמר רב חסדא כל החולק... ובמשפ'
דכאורה כתוב כאן שאסור לתלמיד לחלוק על רבו בהלכה-

²ש"ת תרומת הדשן חלק ב' סי' רע"ב

דוקא מסברא אין לו לחלוק על רבו, אבל אם יש לו ראיות לדבריו מותר שפרי פש"ס מדא תלמידי שחלקו
על רבו.

הרמב"ם פירש את דברי הנ"ל באופן אחר ע"פ סוגיא אחרת-

³סנפדרין פ' ע"ב, דתניא פאם אחת פלך רבי... מחנה ישראל

רבי תיקן שאסור לתלמיד לפורוק עז שיקבל רשות מרבו כדי שיפא זפיר לומר בלשון ברור, עס כתוב כאן
שאסור לפורוק תוך ע' פרסאות לרבו.

⁴עירובין ס"ב ע"ב, מנפו לאורוי במקום רבו... עירא פיאירי קיים (ס"ט ע"א)

במקום רבו אסור לפורוק אפילו בדברים פשוטים, ופחילוק שמינין הנ"ל בין תלמיד לומר לתלמיד חבר
בנגע לרב המנעא בהרתא דארעז לא מפורש אם פוא במקומו של פרב או לא -

⁵תוס' שם ד"ף רב חסדא... או אפילו טפי אסור

פתוס' פבינן שחרתא דארעז לא פ"י תוך שלש פרסאות ובכל זאת לא פ"י מותר אלכא מפני שפ"י
תלמיד חבר.

⁶תוס' סנפדרין פ' ע"ב ד"ף אלכא אם כן

פתוס' פקשו שמפורש כאן שדוקא תוך ע' פרסאות אסור ופלמוז פוא ממשה רבינו- א"ל שפ"י תלמידו
מאורים-ותירצו פתוס' שדוקא שלכא ברשות אסור לתלמיד לומר עס מחוץ לשלש פרסאות אבל ברשות
מותר.

⁷טור י"ד סי' רנ"ב, ואדוני אבי פרא"ש ז"ל כתב... מותר

פרא"ש פוס"ל דשיטת פתוס' אין תלמיד חבר חייב מיתה כשאורה פלכפ בפני רבו.

⁸הרמב"ם פרק פ' תלמוד תורה פלכפ ב' וג'

הרמב"ם למד שפנ"א בעירובין שפתיחה מחוץ לשלש פרסאות פיא עס בלכא נכ"ל רשות- ובכל זאת מותר
אם פוא באוקראי, ואם נכ"ל רשות מותר עס לקבוע לו מקום לפורות (ולכא מפורש בהרמב"ם אם אז מותר
לו לקבוע עס תוך שלש פרסאות) ולפי פרא"ש ז"ל פירושן של חולק על רבו (ומחילא לא קשה מפתנאים
ופאמוראים שחלקו על רבו), וזו נחלקים פתוס' והרמב"ם בזכ שלפי פרא"ש חייב מיתה דוקא בפני
עמנו (ואפילו נכ"ל רשות) ואילו לפי פתוס' תוך ע' פרסאות נקרא בפני.

⁹ש"ע י"ד סי' רנ"ב ס"ג

פשו"ע פסק כחו פרא"ש אין איסור לחלוק על רבו בהלכה כלל אלכא לקבוע, ופרא"א למד שאסור וע"פ
פתרומת הדשן

¹⁰שם ס"ד דברי המחבר... וחז"ל מיד מותר

פש"ע פראשנע פיא פרא"ש ופש"י פרא"ש.

¹¹הרמ"א שם... מובפק' וש"ק ס"ק ד'

פתוס' לא פתירו ע"י רשות אלכא תוך ע' פרסאות ואילו פרא"ש ופרש"א מתירים אפילו תוך ע'.

¹²פתחי תשובה שם אות ע'

לפי פשב"י פספריס מלמדים אותנו פיום כרב מובפק ואסור לפסוק ללכא פסתכלות בפנס בספר.

¹³ש"ע שם סי"ג י"ד ורנ"א

עין פסמיכה פיום פיא נשילת רשות וגם לפודיע לרביס שנתן לסמוך על פוראותיו.

¹⁴ש"ע שם ס"ז י"ז ורנ"א

פשו"ע פביא את דינ כבוד פרא שמינין בחז"ל.

¹⁵שם סז"ל ע' ורנ"א... ופיושר

רב מובפק פוא זכ שלימדו לאסוקי שמעתתא אלכא דפלככא.

¹ אמר רב חסדא **כל החולק על רבו כחולק על השכינה שנאמר ביהצותם על ה' א"ר חמא ברבי חנינא ככל העושה מריבה עם רבו כעושה עם שכינה שנאמר °המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל (על) [את] ה' א"ר חנינא בר פפא ככל המתרעם על רבו כאילו מתרעם על השכינה שנאמר °לא עלינו תלונותיכם כי (אם) על ה' א"ר אבהו ככל המתרהר אחר רבו כאילו מתרהר אחר שכינה שנאמר °וידבר העם באלהים ובמישה

סימן רלח

² **אמנם** מה שכתבת אם אין לתלמיד רשות לחלוק על רבו באיזה פסק והוראה, אם יש לו ראיות מן הספר ופסקי גאונים הפך מדעת הרב. נראה ודאי אם הוראות ברורות קצת וצורתא דשמעתא משמע כדברי התלמיד, למה לא יחלוק! כך היתה דרכה של תורה מימי התנאים. רבינו הקדוש חלק בכמה מקומות על

אביו ועל רבו רשב"ג. באמוראים רבא היה חולק בכמה דוכתי על רבה שהיה רבוי כדאיאת במרדכי פ' כיצד הרגל³. בגאונים אשירי חולק בכמה דוכתי אמרה"ם שהיה רבו מוכהק⁴. אין לי לבאר יותר מזה, כי דברים אלו צריכין תלמוד מפה אל פה. נאם הקטן והצעיר שבישראל.

רב המנונא אורי בדרחא דארגו בשני דרב חסדא רבינא *מר סכינא כבבל א"ל רב אשי *מאי טעמא עבד מר הכי א"ל והא רב המנונא אורי בדרחא דארגו בשני דרב חסדא אמר ליה לאו אורי אתמר אמר ליה אתמר אורי ואתמר לא אורי בשני דרב הונא רביה הוא דלא אורי ואורי בשני דרב חסדא יתלמיד חבר דיליה הוה ואנא נמי תלמיד חבר דמר אנא אמר רבא °צורבא מרבנן חוי לנפשיה רבינא איקלע למחוזא אייתי אושפיזכניה סכינא וקא מחי ליה אמר ליה זיל *אמטייה לרבא אמר ליה לא סבר ⁽⁶⁾ מר הא דאמר רבא צורבא מרבנן חוי לנפשיה אמר ליה אנא מיוזבן זכינא (סמן זול"א ⁽⁷⁾להנייא מחליף איק"א ויעק"ב) רבי אלעזר מהגרוניא ורב *אבא בר תהליפא איקלעו לבי רב אחא בריה דרב איקא באתריה דרב אחא בר יעקב בעי רב אחא בריה דרב איקא למיעבד להו עינלא תילתא אייתי סכינא וקא מחי להו אמר להו רב אחא בר תהליפא לא ליחיש ליה לסבא אמר להו ר"א מהגרוניא הכי אמר רבא צורבא מרבנן חוי לנפשיה חוי ואיעניש רבי אלעזר מהגרוניא והאמר רבא צורבא מרבנן חוי לנפשיה שאני החם דאתחילו בכבודו ואי בעית אימא שאני רב אחא בר יעקב ידמופלג אמר רבא יולאפרישי מאיסורא אפילו בפניו שפיר דמי

³ התניא פעם אחת הלך רבי למקום אחד וראה בני אדם שמגבלין עיסותיהם בטומאה אמר להם מפני מה אתם מגבלין עיסותיכם בטומאה אמרו לו תלמיד אחד בא לכאן והורה לנו מי בצעים אין מכשרין והוא ימי ביצים דרש להו ואינהו סבור מי בצעים קאמר וטעו נמי בהא ימי *קרמיון ומי פיגה פסולין מפני שהן מי *בצעים ואינהו סבור מדלגבי חמאת פסילי אכשורי נמי לא מכשרי ולא היא התם לענין חמאת יבועין מים חיים הבא אכשורי כל דהו מכשרי תנא באותה שעה גזרו יתלמיד אל יורה אלא אם כן נטל רשות מרבו נתחם בריה דרבי אמי איקלע לחתר חדש להו *מותר ללתות היטין בפסח אמרו לו לאו ר' כני דמן צור איכא הכא *ותניא יתלמיד אל יורה הלכה במקום רבו אלא אם כן היה רחוק ממנו שליש פרסאות כנגד מתנה ישראל

רבינא הוה יתיב קמיה דרב אשי חזייה להווא גברא דקא *אמר ליה לחמריה בצינתא בשבתא רמא ביה קלא ולא אשגח ביה א"ל ליהוי האי גברא בשמתא א"ל כי האי גוונא מי מתחזא כאפקרותא אמר ליה °אין חכמה ואין תכונה ואין עצה לנגד ה' *כל מקום שיש בו חילול השם אין חולקין כבוד לרב אמר רבא רבננו אסור והייב מיתה שלא בפניו אסור ואין חייב מיתה ושלא בפניו לא והא תניא *ר"א ⁽⁴⁾ אומר לא מתו בני אהרן עד שהורו הלכה בפני משה רבן מאי דרוש °ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח אמרו *יאף על פי שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההריוט ותלמיד אחד היה לו לרבי אלעזר שהורה הלכה בפניו אמר רבי אלעזר לאימא שלום אשתו תמיה אני אם יוציא זה שנתו ולא הוציא שנתו אמרה לו נביא אתה אמר לה לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי אלא כך מקובלני *כל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן אותה תלמיד יהודה בן גוריא שמז והיה רחוק ממנו שלש פרסאות בפניו היה והא רחוק ממנו שלש פרסאות קאמר וליטעמך *שמו ושם אביו למה אלא שלא תאמר משל היה אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל המורה הלכה בפני רבו ראי להבייש נחש שנאמר °ויען אליהוא בן ברכאל הבווי ויאמר צעיר אני לימים וגו' על כן והלתי⁽⁵⁾ וכתוב °עם חמת זוחלי עפר ועירי אמר רבי חנינא נקרא חמא שנאמר °בלבי צפנתי אמרתך למען לא אחמא לך רב המנונא רמי כתיב בלבי צפנתי אמרתך וכתוב °בשרתי צדק בקהל רב לא קשיא כאן בומן שעירא היאירי קיים כאן בזמן שאין עירא היאירי קיים

⁴ מהו לאורוי במקום רבו א"ל *אפילו ביעתא בכוחא ⁽⁶⁾ בעו מניה מרב חסדא כל שני דרב הונא ולא ⁽⁷⁾אורי א"ל ר' יעקב בר אבא לאביי בנגל מגלת תענית דכתיבא ומנחא מהו לאורוי באתרי דרביה א"ל הכי א"ר יוסף אפי' ביעתא בכוחא ⁽⁸⁾בעו מניה מרב חסדא כל שני דרב הונא ⁽⁷⁾ולא אורי רב חסדא אורי בכפרי בשני דרב הונא

רב חסדא אורי בכפרי בשני דרב הונא . כדמפרש הקונטרס שלא היה שם מקומו של רב הונא ובפומבדיתא היתה מקומו וז"ל דתלמיד חבר דרב הונא הוה כמו רב המטנא דאורי בחרתא דארגז בשני דרב חסדא דמפרש בסמוך משום דתלמיד חבר דיליה היה אצל תלמיד גמור און יכול להורות אפילו שלא במקום רביה דאמרין בשני דרב הונא לא אורי רב המטנא בחרתא דארגז אצ"פ שהיה מקומו של רב הונא בפומבדיתא ואפילו רחוק ממנו שלש פרסאות או אפילו טפי אסור

אלא חס כן
 רחוק ממנו כו' . והא דאמר בפרק הדר (עירובין דף כג: ושם) דאפילו ביעתא בכוחא בעא מיניה מרב חסדא כולי שני דרב הונא ולא אורי התם בפניו ממש איירי דהא קאמר התם רב חסדא אורי בכפרי בשני דרב הונא ומיהו קשה מהא דקאמר התם (שם דף סג:) דרב המטנא לא אורי בחרתא דארגז בשני דרב הונא לפי שתלמידו היה והכא משמע דחוק לשלש פרסאות יכול להורות וליכא למימר דהכא איירי בתלמיד חבר ולכך שרי גמי חוץ לשלש פרסאות כמו רב חסדא דהתם דהא כיון דממשה גמריין כדפירש בקונטרס משמע דבתלמיד גמור איירי ודוחק לומר דחרתא דארגז תוך ג' פרסאות היה ועוד דאמרין התם (שם) בפניו אסור וחייב מיסה ושלא בפניו אסור ואין חייב מיסה משמע התם מתוך הסוגיא דתוך שלש פרסאות תשוב בפניו ותוך של ג' שלא בפניו וגרררה דהתם מיירי בלא נטל רשות מרבו :

(ה) [ג] ואדוני אבי הרא"ש ז"ל (עירובין פ"ו סי' ב) כתב בתלמיד גמור תוך שנים עשר מיל חייב מיתה אם הוא מורה וחוץ לשנים עשר מיל פטור אבל אסור. ותלמיד חבר תוך שנים עשר מיל פטור אבל אסור וחוץ לשנים עשר מיל מותר:

ב איזהו חולק על רבו זה שקובע לו מדרש ויושב ודורש ומלמד שלא ברשות רבו ורבו קיים ואע"פ שרבו במדינה אחרת . ואסור לאדם להורות בפני רבו לעולם . וכל המורה הלכה [ג] בפני רבו חייב מיתה : ג' היה בינו ובין [ד] רבו י"ב מיל ושאל לו אדם דבר הלכה מותר להשיב . ולהפריש מן האיסור אפילו בפני רבו מותר להורות . כיצד כגון שראה אדם עושה דבר האסור מפני שלא ידע באיסורו או מפני רשעו יש לו להפרישו ולומר לו דבר זה אסור ואפילו בפני רבו ואע"פ שלא נתן לו רבו רשות . שכל מקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב . במה דברים אמורים בדבר שנקרה מקרה יאבל לקבוע עצמו להוראה ולישב ולהורות לכל שואל אפילו הוא בסוף העולם ורבו בסוף העולם אסור [ה] לו להורות עד שיטות רבו יאלא אם כן נטל רשות [ו] מרבו . ולא כל מי שמת רבו מותר לו לישב ולהורות בתורה . אלא אם כן היה תלמיד שהגיע להוראה :

⁹ ג [ד]: איהו חולק על רבו ב כל (ג) שקובע לו מדרש וישוב ודורש ומלמד [ה] י שלא ברשות רבו ורבו קיים " אף ע"פ שהוא במדינה אחרת : הגה ג [ו] אבל (ב) מותר ללוק עליו בליזס ספק או (ג) הוראה אם יש לו ראיות והכמות לדבריו שהדין עמו . (מסקי מהר"א סי' רל"ח) :

¹⁰ ד י אמר לאדם להורות (ג) לפני רבו [ז] לעולם וכל המורה לפניו חייב מיתה :

(ח) י ואם הוא רחוק מרבו י"ב מיל ושאל לו אדם רבו הלכה בדרך מקרה יכול להשיב אבל לקבוע עצמו להוראה ולישב ולהורות אפילו הוא בסוף העולם אמר להורות עד שימות רבו או עד שיחזו לו רשות :

ז י ו"א התלמיד נמור תוך י"ב מיל חייב מיתה אם הוא מורה " חוץ ל"יב מיל פמור אבל אמר :

י" התלמיד חבר תוך י"ב מיל פמור אבל אמר י חוץ ל"יב מיל (ז) מותר

¹¹ הגה ד' ואלילו נמילת (ד) רשות לא מהי תוך (ב) שלש פרסאות אם הוא רבו מובהק (ג"י בשם חוס' ס"ק דטהורין ומהרי"ק שורש ד"ע והגדה שם וס"ק סוף עשין י"ג בשם ר"י וס"ק אש"ט) : ד' ואפי' נפילת כו' . ודעת האלמ"ד והרשב"א בחש' סי' ק"א והריב"ש סימן רע"א דנפילת רשות מהי חש' תוך ג' פרסאות :

¹² (ג) לפני רבו . עיין בתשובה שבות יעקב ח"ב סימן כ"ד שכתב דלכן ראוי נכל מי שהגיע להוראה שלא יורה שום הוראה בלתי עיין תחלה בנאש . כי רבוסינו כן כן הסגאים אשר נפאסנו כקרב ישראל וסגן לרבו לח לא אכנס בהננימי כ"י ונר מן דין ראוי לשבות כן נתקום שאין לנו פורט שלא יתחזו כ"י ע"ש וכ"כ בגאון נטל מ"י מגידם בראש ספרו של ר"ח וע"ש סדר הנהגות הוראות או"ס בלחיות :

¹³ יג י"ב תלמיד שלא הגיע להוראה ומורה [כד] הרי זה שומע רשע וגם רוח [כה] ועליו נאמר כי רבים חללים הפילה :

הגה : [ב] ותלמידים הקטנים הקפויים להורות ולישב בראש לסתגול כסני ע"ס מרבים ממלוקת ומתריבים העולם ומכבין גרה של מורה (פיר מרמב"ם) [ב] ויחסר כל אדם (ו) עלה יורה ר"מ (ז) כשהוא שחוי יין [ב] [כד] או שאר דברים המשגרים [ב] אפי' בדבר ששום כ"א אם לא שהוא דבר (יד) בדבר בטואקוס (ג) ויול קרי כי רב הוא (ח"ס מ"ג ובמסרי"ק שורש ק"ע ועס"ק י"ט) ועיין במוה"מ סי' ז' :

יד (ח) י"ב כל חכם שהגיע להוראה (ט) ואינו מורה הרי זה מונע תורה ונתן מבשולות לפני רבים ועליו נאמר ועצומים כל הדוגיה :

הגה [ל] עיין הסמיכות שהגנו בזמן הזה כדי שידעו כל העם שהגיע להוראה ומה שמורה הוא ברשות רבו הסומכו [לא] ולכן אם כבר מה רבו א"ז לסמיכות וכן בחלמיד חבר בדרך שהבאר לעיל במקום שא"ז רשות ח"ז סמיכות (ריב"ש סי' רע"א ודלא כהגה אבות ס' שני חכמים) [לב] ו"א דמו שאינו מוכמד למורינו ונתן גיטין וחליצות אין במעשיו כלום ויש לחוש לגיטין וחליצות שנתן אם לא שידוע לכל שמומה לרבים הוא רק שמד עגוב ותסלות אינו מקבץ גדלות (מהר"ד כסן סי' כ' ומהרי"ו סי' ס"ה וק"ב) ויש חולקים ומקילין (השגחה ריב"ש ה"ל) ובמקום עגון יש להקל אם כבר נתן גיטין וחליצות אבל לא בדבר אחר כי מנהגן של ישראל תורה כן ל"ל ועוד ל"ל שמוהר לחת מורינו לאחד שיעדר גיטין כ"ב וק"פ על פי שמדין (ט) הסמיכה שגימ"ס הראשונים לא הוי דינא הכי מ"מ פכשוו אינו אלא נפילה רשות בעלמא ושרי :

מז כן לא יתן שלום לרבו ולא יחזיר לו שלום
 [לז] כדרך שאר העם אלא שוחה לפניו
 כה ואומר לו (ה) ביראה ובכבוד [שלום עליך רבי
 [לח] ואם נתן לו רבו שלום אומר לו] שלום עליך
 מודי ורבי . (וכן נהגין [לש] וי"א [יא] דאין לחמיד לשאול בשלום
 רבו כלל שנאמר ראוני נערים ומנאלו) (ירושלמי בגיטו פאה הנה מיימני פ"ה
 ור"כ חל"ו מ"ב ג' ור"י בשם רבינו יונה) (ז) כן [מ] כי ור"א
 יחלוץ תפיליו לפני רבו [מא] ולא יסב לפניו אלא
 יושב כיושב לפני המלך . [מב] (היה רבו יתב בסעודה
 עם אחרים כן נוסל רשות מרבו ולא"כ מחמרים) (רוקח סי' של"ה)
 כח [מג] ור"א (יז) יתפלל לפניו (ז) כש ור"א לאחוריו
 ולא בצדו [מד] ואין צריך לוטר שאמר להלך
 בצדו אלא יתרחק לאחד רבו ולא יהא מכוון כנגד
 אחריו אלא יצדד עצמו לצד אחד בין כשמתפלל
 עמו בין כשהלך עמו ל [מה] יחזיק לר' אמות
 הכל מותר (ח) ועיין גל"ה סי' ג' ז' ור"א יכנס עמו
 למרחץ א"כ הוא צריך לו :

הנה לא [מז] ואם היה החלמיד במרחץ קודם לרבו ונאל רבו נסס
 ח"י (יח) לנאח (מסרי"ז כדנין) [מז] וכל זה לא מיידי אלא
 במקום שהולכים פרודי ערוה . במרחץ אכל במקום שהולכים נמנמים
 מותר (אגודה פ' מקום שנהגו) ל"ב וכן המנהג ששום ליכנס עם רבו ולתבו
 וסניו ובעל אמו ובעל אמונו למרחץ [מח] א"כ שגב"י אסרו כולם
 וסבל הוא מקום דכשיו הולכים נמנמים [מט] י' ור"א ישב לפניו
 עד שיאמר לו שב ור"א יעמוד עד שיאמר לו עמוד
 או עד שימול רשות לעמוד י' וכשיפטר מלפניו
 לא יחזיר לו אחריו אלא נרתע לאחוריו ופניו
 כנגד פני רבו :

הנה (מ) והשער מרבו ועל ממנו רשות וכן בעיר צריך לחזור וליסול
 ממנו רשות (ס"ט ס"ק דמ"ק ור' יונה) (נ) ורוקח טלל אמר
 לו מחלה שרואה ללון בעיר אכל אם (יס) הגיד לו בשעה שנגל רשות
 ח"י לחזור וליסול ממנו רשות (ס"ד) (ס"ט) :

[נא] י' ור"א ישב במקומו לר' (נב) ולא יכריעו רבריו
 בפניו (י) ולא (ס) יסתור רבריו י' וחי"ב (יב) לעמוד
 מפניו משיראנו מרחיק מלא עיניו לה עד
 (כ) שיתכסה מצנו שלא יראה קומתו י' ואחד כך
 ישב י' ואפילו היה רכוב צריך לעמוד מפניו
 (יא) רחשיב (כ) כמהלך :

הנה לך [נג] י"א דאין אדם מייב לעמוד לפני רבו דק (יב) שחיים
 וערבים (סור בשם הרמב"ם) [נד] (ז) ורוקח נביט אכל לך אכל
 נפני אחרים שאין יודעים שמד לפניו (נז) מייב לעמוד (ג"י) בשם
 החוס' ומדכי בשם ר"י וע"ס :

יז י' שלשה שהיו מהלכים בדרך הרב (ני) באמצע
 לך הגדול לימין והקטן לשמאל :
 הנה וסא דאין מכבדים בדרכים אלא כשהם הראוי למורה היינו שכל ח'
 הולך לדרכו ואין כהנורה לחם אכל אם הם כהנורה לחם מכבדים
 בדרכים (כהנורה מ"י) פ"ו דל"ח ח"ח וכמושמות סדק י' גמיה כהמה)
 [נה] וכמהם מכנה ח"י לכבד כלל (מדיכי בשם ראב"ה פ' ג' שאלנו) :

ל [סח] כל אלו הדברים שאמרנו שצריך לכבד בהם את רבו י' לא אמרו אלא
 ברבו מצבהק דהיינו שרוב חכמתו ממנו אם מקרא מקרא אם משנה משנה
 אם נמדא נמדא :
 דנה ובימים אלו עיקר הכנות חוט חלוי נמי שלמדו הסלמול וחילוקים שנהגים בהם בזמן הזה דק נמי שלמדו ססך
 סאלכה וסעיניו וסעיניו על סאלמה וסיושך (מסרי"ק שרש ק"ט)